

Hrady, zámky a historické objekty na Vysočině

VYSOČINA

Kopcovitý terén regionu Vysočiny po staletí vytvářel předpoklady k výstavbě feudálních sídel, která jsou do dnes ozdobou krajiny. Publikace vás provede po starých zemských stezkách, u kterých vznikaly první hrady, po údolích meditací, kde ve středověku povstaly kláštery. Na své cestě nevynecháte ani rušná města, jež poskytla kulisu honosným zámeckým rezidencím či se stala domovem zbohatlých měšťanů.

Další tipy na zajímavá místa Vysočiny a výletní okruhy najdete na turistickém portále

www.vysocina.eu

OBSAH

TAJEMNÉ ZŘÍCENINY	6
POHÁDKOVÉ HRADY	9
ROMANTICKÉ ZÁMKY	12
RODOVÁ DĚDICTVÍ	15
MÍSTA POZNÁNÍ	18
DROBNÉ PERLY	24
PROBOUZEJÍCÍ SE KLENOTY	27
ZÁMECKÉ REZIDENCE	30
DUCHOVNÍ PEVNOSTI	34
SÍDLA PATRICIJŮ	36

Hrad Kámen

41

42

14

15

38

6

SVĚTLÁ nad Sázavou

CHOTĚBOŘ

ZDÍREC nad Doubravou

1

3

HUMPOLEC

47

48

HAVLÍČKŮV BROD

Česká Bělá

22

PŘIBYSLAV

NOVÉ MĚSTO na Moravě

18

ZDAR nad Sázavou

BYŠTŘICE nad Pernštejnem

4

23

PACOV

PELHŘIMOV

17

49

50

JIHLAVA

28

POLNÁ

40

13

VELKÉ MEZÍŘÍČI

20

KAMENICE nad Lipou

ŽIROVNICE

30

44

TŘEŠŤ

25

2

33

29

Luka nad Kamenicí

21

16

TŘEBÍČ

9

TELČ

45

24

26

27

10

NAMĚSTÍ nad Oslovou

8

JAROMĚŘICE nad Rokytnou

19

MORAVSKÉ BUDĚJOVICE

32

JEMNICE

34

37

36

31

46

35

39

43

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

Tajemné ZŘÍCENINY

Zřícenina hradu Lipnice nad Sázavou 1

Jednomu z nejmohutnějších českých hradů se přezdívá Kamenný strážce Posázaví. Byl postaven na vyvýšenině, ze které se otvírá mimořádný výhled až k vrcholům Železných hor a Žďárských vrchů. Charakteristickou siluetu hradu vymezují rozsáhlé obytné paláce Thurnovský a Trčkovský a také monumentální věže, obranná Velká věž a obytná věž Samson s vyhlídkovým ochozem. Unikátem je gotická hradní kaple sv. Vavřince spojená s událostí vysvěcení prvních husitských kněží v Českém království.

Lipnice patřila českým králům i mnoha významným šlechtickým rodům. Její slávu ukončil požár v roce 1869. Nový život přineslo až 20. století, kdy se hradu ujímá Klub českých turistů a postupně jej opravuje. V tomto období zde bylo možné potkat i autora světoznámého vojáka Švejka Jaroslava Haška, který pobýval v podhradí a na hradě neotřelým způsobem prováděl turisty. Opravy hradu pokračují dosud, a na návštěvníky tak každý rok čekají další překvapení.

www.hrad-lipnice.cz

Zřícenina hradu Rokštejn 2

Jedna z největších hradních zřícenin na Vysočině se tyčí na skalnatém návrší nad malebným údolím říčky Brtnice u obce Přímělkov. Poprvé je hrad připomínán v roce 1289. Z pohledu dějin byl život hradu jepičí, neboť byl pobořen již za husitských válek. Dochovala se torza dvou hradních paláců a zbytky hospodářských budov. Dominantou a největším lákadlem je ovšem sedmnáctimetrová hranolovitá věž. Historii

hradů postupně rozkrývá systematický archeologický výzkum, probíhající zde od 80. let 20. století.

Areál je v průběhu roku volně přístupný, v letních měsících s možností komentovaných prohlídek a výstupu na věž. Cyklisty na hrad bezpečně přivede cyklotrasa Jihlava–Třebíč–Raabs.

www.brtnice.cz

Zřícenina hradu Orlík ³

Na Orlík lze pohodlně vystoupat přímo z centra Humpolce nebo z místní části Rozkoš. Počátky hradu můžeme datovat na konec 14. století. V době rozmachu držely hrad významné šlechtické rody, jako byli například páni z Dubé, Leskovcové z Leskovce nebo Trčkové z Lípy. Jeho osud v 17. století zpečetilo přesídlení panstva na pohodlnější zámek v Herálci; poté hrad postupně chátrá.

Bohatou historii hradu návštěvníkům odhaluje malé hradní muzeum, vystaveny tu jsou i archeologické nálezy především z oblasti kachlářského umění středověku. Při každoročních středověkých slavnostech se tak setkáte s vypalováním kachlů v replice středověké keramické pece nebo s pečením chleba ve zprovozněné hradní kuchyni.

Nedávno zpřístupněná hradní věž, oceňovaná za zdařilou symbiózu současné architektury a památkově chráněného komplexu, a zvláště bohatý kulturní program, je rovněž znamenitou motivací k návštěvě hradu.

www.hrad-orlik.cz

Zřícenina hradu Zubštejn ⁴

Hrad nazývaný latinsky Lapis – Kámen nad obcí Pivonice nedaleko Bystřice nad Pernštejnem byl vybudován na protáhlém skalnatém hřebenu na pravém břehu řeky Svratky k ochraně obchodní cesty vedoucí z Brna na Poličku. První písemná zpráva pochází z roku 1344 a zanedlouho je již v listinách označován jako Zubštejn. U jeho zrodu stáli s největší pravděpodobností páni z nedalekého Pernštejna. Osud hradu

byl zpečetěn na konci 16. století, kdy je označován jako pustý. Do dnešních dnů se dochoval zbytek paláce se čtyřmi klenutými místnostmi a část vstupní věže, k jejíž bráně vedl padací most. Zřícenina hradu je volně přístupná a v létě ožívá kulturou. Pro pohodlí slouží návštěvníkům dřevěný most spojující předmostí a jádro hradu. Pokud se dobře zadíváte do dálky, uvidíte prý až do Brna.

www.info.bystricenp.cz

Pohádkové HRADY

Hrad Roštejn

Hrad Roštejn 5

Pozdně gotický hrad, který se zvedá v romantické krajině Javoříckých vrchů u obce Doupě, vybudovali páni z Hradce v první polovině 14. století. Původní označení hradu Rosenstein koresponduje s erbem rodiny se zlatou pětilistou růží. K nejvýznamnější přestavbě došlo za držení Zachariáše z Hradce, kdy v renesančním duchu povstává lovecký hrádek, obklopený rozlehlou oborou.

Přes historické peripetie zůstal hrad tématu lovectví věrný až do současnosti. Důkazem je nově otevřená interaktivní expozice zaměřená na přírodu, lovectví a myslivost s unikátním botanickým sálem. Veřejnosti je volně přístupná restaurovaná kaple sv. Eustacha a nevsední sedmiboká věž, která nabízí jedinečný pohled na okolní lesní komplex.

www.hrad-rostejn.cz

Hrad Ledec nad Sázavou 6

Z vápencového ostrohu nad řekou Sázavou vévodí krajině a městu ledečský hrad. Četné střídání majitelů v průběhu století nic neubralo na jeho půvabu a současná postupná obnova renesančních omítek mu navrácí autentický vzhled. Nelze se tedy divit, že monumentální středověká architektura hradu dnes poskytuje ideální kulisy pro natáčení historických dokumentů a léta láká filmové štáby z celého světa. Pro návštěvníky je zpřístupněna hradní věž nabízející

úchvatné výhledy na město a krajinu protknutou řekou Sázavou, se kterou je spojeno jméno Jaroslava Foglara, spisovatele a průkopníka skautingu, jenž pozitivně ovlivnil mnoho generací. Na hradě naleznete muzeum věnované jeho životu, dílu a skautským aktivitám, ale také městské muzeum a několik dalších menších expozic.

www.hrad-ledec.cz

Hrad Kámen 7

Původně gotický hrad ze 13. století získal jméno podle rozlehlé skály, ze které shlíží na okolí. Skoro dvě stě let byl královským lenním hradem, na dalších dvě stě let jej obsadila jedna z větví českého rodu Malovců. V roce 1974 se hrad otevřel veřejnosti jako muzeum jednostopých motorových vozidel z československé produkce. Zaměření expozice částečně souviselo s významnou událostí z dějin motorismu, s ustanovením Mezinárodní motocyklové federace. To sice proběhlo v prosinci 1904 v Paříži, ale myšlenka jejího založení

vznikla již v červenci v nedalekém Pacově. V okolí hradu následně vedla trať motocyklového Pacovského okruhu, který se jel v letech 1905 a 1906. Expozice je neustále doplňována; poslední novinkou je motocyklový unikát Böhmerland-Čechie 600 z roku 1928. Vedle motocyklů hrad nabízí také prohlídkovou trasu věnovanou bydlení 19. a počátku 20. století a návštěvu nedaleké kaple, bývalé hrobky Malovců.

www.hradkamen.cz

Romantické ZÁMKY

Zámek Jaroměřice nad Rokytňou

Zámek Jaroměřice nad Rokytňou ⁸

Barokní podobu vtiskl zámku v 18. století známý rakouský architekt J. Prandtauer a představy rodiny Questenberků, za jejichž působení se Jaroměřice staly centrem rušného kulturního a společenského života. Byla založena knihovna, galerie, hrálo se divadlo a pod vedením kapelníka Františka V. Míči zde působila zámecká kapela. Slavnou hudební minulost do současnosti připomíná řada kulturních akcí, z nichž tou nejznámější je velkolepý Mezinárodní hudební festival Petra Dvorského.

Rozsáhlým barokním komplexem návštěvníky provede hned několik prohlídkových tras včetně možnosti návštěvy farního kostela sv. Markéty s unikátní freskovou výzdobou kopule.

Zámek přezdíváný moravské Versailles obklopuje pravidelná zahrada francouzského typu s bohatou sochařskou výzdobou, která přechází v přírodně krajinářský park.

www.zamek-jaromerice.cz

Zámek Telč ⁹

Současnou podobu zámku vytvořili v 16. století italská mistři, které pozval tehdejší majitel panství Zachariáš z Hradce. Ovlivněný dojmy ze své cesty po Itálii započal se svou svojí manželkou Kateřinou z Valdštejna stavební proměnu gotického hradu, díky níž se zámek řadí k perlam moravské renesanční architektury. Pro rozvoj panství bylo také zásadní, že nikdy nebyl prodán, ale po staletí se pouze dědil z generace na generaci. Po vymření pánů z Hradce zdědili Slavatové a posléze i Lichtensteini panství díky sňatku.

Prohlídkové okruhy představují nejenom úchvatné renesanční sály s nádhernými dřevěnými kazetovými stropy, ale také obytné místnosti posledních majitelů zámku Podstatzky-Lichtenstein či zámecké podzemí nebo zámeckou galerii. Mimořádným uměleckým zážitkem je kaple Všech svatých, kde pod mramorovým náhrobkem odpočívá iniciátor přestavby sídla s manželkou. Od roku 1992 je historické centrum města včetně zámku zapsané na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

www.zamek-telc.eu

Zámek Náměšť nad Oslavou ¹⁰

Do vzhledu hradu výrazně zasáhli Žerotínové, kteří původně gotický hrad proměnili na renesanční zámek. Dalším významným rodem byli Haugwitzové, ze kterého pocházel Jindřich Vilém III., velký milovník hudby. Jeho zásluhou se Náměšť stala ohniskem hudebního života na Moravě. Haugwitzům byl zámek v roce 1945 zkonfiskován a na krátkou dobu se stal sídlem prezidenta Edvarda Beneše na Moravě, s čímž souvisela řada pozoruhodných adaptačních úprav objektu.

V rámci prohlídkových tras návštěvník zavítá do reprezentačních prostor obohacených ojedinělým souborem tapisérií pocházejících z 16. až 19. století nebo do soukromých apartmánů Haugwitzů. Zámecká knihovna uchovává vzácnou Bibli králickou, jejíž vydání právě Žerotínové podpořili. Na zámecký areál volně navazuje obora, známá chovem dančí zvěře.

www.zamek-namest.cz

Zámek Světlá nad Sázavou ¹¹

Nynější novorenesanční podobu zámek získal za pánů z rodu Salm-Reifferscheidtů, kteří přestavbu sídla v roce 1869 svěřili do rukou vídeňského architekta Svatoše. Politické zvraty 20. století proměnily komnaty zámku na školu a internát. Rokem 2014 začíná nová éra, kdy současní majitelé postupně navracejí zámku jeho ztracené kouzlo. Dnes je vyhledávaným místem odpočinku a zábavy a v nabídce jsou hned čtyři prohlídkové trasy – Expozice historického evropského skla, Expozice historických zbraní, obra-

zů a soch, Království panenek a pohádkový okruh Na Sázavě, kde se děti interaktivně seznámí s posázavskými pověstmi. Zámek nabízí také občerstvení v kavárně a ubytování v apartmánech s jedinečným výhledem do zámeckého parku. Upravený anglický park o rozloze 18 ha s kaskádou rybníků je ideálním místem k procházkám.

www.zameksvetla.cz

Rodová DĚDICTVÍ

Zámek Žďár nad Sázavou

Zámek Žďár nad Sázavou 12

Cisterciácký klášter, který zde v roce 1252 založil Boček z Kunštátu, se v průběhu staletí přeměnil na šlechtické sídlo. Novodobá historie zámku začíná návratem rodiny Kinských do Žďáru nad Sázavou roku 1992, kdy v restituci získávají zpět své majetky. V počátek díle předků dnes pokračuje Constantin Kinský s manželkou Marií. V roce 2015 v budově bývalého zámeckého pivovaru otevřeli interaktivní a multimedialní Muzeum nové generace. Expozice může návštěvníkům posloužit jako vstupní klíč k pochopení

areálu zámku, původně kláštera, který největšího rozmachu dosáhl v době, kdy opat Václav Vejmluva pozval k jeho obnově architekta J. B. Santiniho-Aichela. Poté se můžete vydat na prohlídku kláštera po Santiniho stopách. Dalšími expozicemi je rodinná galerie mapující historii rodu Kinských nebo Umění baroka ze sbírek Národní galerie v Praze, která evokuje především kulturní prostředí klášterů 17. a 18. století.

www.zamekzdar.cz

Zámek Velké Meziříčí 13

Původně románský hrad z 13. století byl barokně upraven po velkém požáru města roku 1723. Rozsáhlý areál zámku se v roce 1995 vrátil zpět do rukou posledních legitimních vlastníků rodiny Podstatzky-Lichtenstein. Původně románský hrad z 13. století byl barokně upraven po velkém požáru města roku 1723. Dnes v zámku sídlí muzeum seznamující s historií města Velké Meziříčí, a protože zámek nabízí nevšední pohled na 76 metrů vysoký most Vysočina, který je nejvyšším mostem dálnice D1, nelze se divit, že zde

má svoje místo i expozice věnovaná vývoji pozemních komunikací a mostů. Návštěvníky potěší také stylově zařízené zámecké pokoje doplněné autentickými předměty majitelů a zrekonstruovaný Rytířský sál s nedávno objevenou unikátní freskou zobrazující výjev legendy o sv. Markétě včetně latinského textu, který sestavil italský duchovní Jakub de Voraigue v letech 1261–1266.

www.muzeumvm.cz

Zámek Maleč 14

Po úspěšných restitucích dnes zámek opět vlastní potomek rodiny Riegrů pan Václav Macháček-Rieger. Vzhled ve stylu empíru získal zámek v roce 1827. Náročná rekonstrukce posledních let umožnila současnému majiteli v roce 2018 otevřít expozici věnovanou jeho předkům. Zámek byl totiž v letech 1862 až 1902 letním sídlem známého českého politika a publicisty

F. L. Riegra a posledních 14 let svého života zde strávil i jeho tchán, historik František Palacký, jenž zde při svých pobytech sepsal část Dějin národa českého. Novou expozicí provází audio výklad historika a předního znalce 19. století prof. Jiřího Štaifa z Univerzity Karlovy. K zámku přiléhá anglický park s celou řadou cenných dřevin.

www.zamekmalec.cz

Zámek Chotěboř 15

Dobrženští z Dobrzenic sídlí v Chotěboři od roku 1836 s výjimkou období 1948–1993, kdy rodina nuceně pobývala v emigraci. Poté se část rodiny vrací do vlasti a začíná pečovat o navrácený majetek.

Raně barokní zámek italského typu dal postavit hrabě Vilém Leopold Kinský na počátku 18. století na místě gotické tvrze. Zámek byl upravován v 19. století a ještě po požáru v roce 1927. Jan Václav baron, později hrabě Dobrzenský z Dobrzeni, patřil k zakladatelům původního Městského muzea v Chotěboři, které v roce 1952 přesídlilo do prostor znárodněného zámku. Přestože majitelé zámek v současnosti trvale obývají, umožňují v rámci návštěvy muzea prohlídku barokního sálu, původní jídelny majitelů zámku a zámecké kaple Nejsvětější Trojice ze začátku 18. století s bohatou štukovou výzdobou. Zámecký park je veřejnosti nepřístupný.

www.cekus.eu

Zámek – Muzeum Vysočiny Třebíč ¹⁶

Nepřehlédnutelnou dominantou Třebíče je původně benediktinský klášter s bazilikou sv. Prokopa založený v roce 1101 a po pustošivých válkách přebudovaný v 16. století na zámek. Bazilika sv. Prokopa postavená v románsko-gotickém slohu je skvělým dokladem zpracování nových uměleckých podnětů z Francie a jihozápadního Německa. Nejvíce obdivován je vstupní portál z počátku 13. století a románská krypta. V samotné budově zámku sídlí Muzeum Vysočiny Třebíč. Zámecký prohlídkový okruh provede životem posledních majitelů z rodu Valdštejnů. Atraktivní his-

torické prostory tvoří kulisu moderním expozicím zaměřeným na dějiny kláštera, živou i neživou přírodou, a prezentují významné osobnosti regionu i typické trebičské betlémy nebo vltavíny. Interaktivní expozice v předzámčí jistě osloví všechny, kteří dávají přednost živým ukázkám historie před jejich popisným zpracováním.

Areál zámku s bazilikou sv. Prokopa je spolu se židovskou čtvrtí a hřbitovem zaspán na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

www.zamek-trebic.cz

Zámek – Muzeum Vysočiny Pelhřimov ¹⁷

Zámek nechal vybudovat Adam Říčanský z Řičan kolem roku 1550, krátce poté se stal majetkem města Pelhřimov. Po požáru v roce 1682 byl k zámku připojen objekt městské šatlavy. Další požár v roce 1766 zničil velkou část zámku, který díky následné rekonstrukci získal podobu, v jaké jej známe dnes. Radni zde zasedali až do roku 1849, kdy do zámku přesídlil c. k. okresní soud. Od roku 1908 slouží objekt muzeu. V současných expozicích se návštěvník seznámí

především s historií Pelhřimovska a slavnými rodáky sochař Josefem a Zdeňkem Šejnostovými. K vyhledávaným částem muzea patří freskový sál, bývalá tabulnice pánů z Řičan, později radni a soudní síň. Jeho stropy a stěny pokrývají fresky, zobrazující biblické výjevy a teologické a světské ctnosti. Návštěvníky také láká šatlava, která je zařízená věrohodnými kopiemi mučičích nástrojů.

www.muzeumpe.cz

Zámek – Horácká galerie v Novém Městě na Moravě 18

Dějiny zdejšího šlechtického sídla sahají do počátku 14. století a jsou spojeny s významnými rody pánů z Lipé, a zejména s Pernštejnými. V roce 1585 kupuje tvrz s městem a panstvím Vilém Dubský z Třebomyslic, který do roku 1589 značně zpustlé sídlo nákladně přestavuje na renesanční zámek. Dnešní podoba zámku pochází z roku 1874, kdy byl upraven v duchu novorenesance. V současné době má na zámku sídlo Horácká galerie, výjimečná zastoupením umělec-

kých děl místních rodáků Jana Štursa a Vincence Makovského, ale i dalších významných osobností českého sochařství první poloviny 20. století.

Mimořádným zážitkem je vystavená kolekce skla ze škrdlovické hutí. V letním období se pro návštěvníky otevírá atraktivní pozdně gotické sklepení a do expozičního prostoru je zapojeno zámecké nádvoří, kde rovněž probíhají koncertní pořady.

www.horackagalerie.cz

Zámek – Muzeum řemesel Moravské Budějovice 19

Zámek nechal na začátku 17. století vystavět Rudolf Jindřich ze Schaumburku na místě čtyř měšťanských renesančních domů a budovy staré radnice. Za hrabat Wallisů byly budovy sjednoceny klasicistní fasádou. Od roku 1947 v prostorách zámku sídlí muzeum, v současnosti je to pobočka Muzea Vysočiny Třebíč, které zde v unikátní expozici přibližuje zaniklá

a zanikající řemesla. Prezentace venkovských řemesel našla odpovídající prostory v budově dvanácti bývalých Masných krámů, stavbě ve tvaru podkovy z roku 1839, nacházející se nedaleko zámku.

Zámek i budova Masných krámů jsou z důvodu rekonstrukce v období 2019–2020 uzavřeny.

www.muzeum.mbudejovice.cz

Zámek Kamenice nad Lipou 20

Původně gotický hrad získal nynější podobu v 19. století. Čtyřkřídlá stavba pravidelné dispozice obklopuje obdélníkové nádvoří s dochovanými renesančními arkádami. Ve druhé polovině 20. století sloužily prostory zámku jako dětská ozdravovna. V roce 1998 přešel zámek do správy Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, které jej využívá jako veřejnosti přístupný depozitář nábytku. V jižním křídle zámku provozuje

městské muzeum stálou interaktivní expozici s názvem Muzeum pro všechny smysly. Každoročně jsou prostory zámku místem konání oblíbeného festivalu dřevěných hraček s názvem Hračkobraní. Zámeckému parku vévodí 700 až 800 let stará lípa, která se dostala i do názvu města.

www.upm.cz

www.muzeumvsemismysly.cz

Zámek Budišov 21

Zámek stojí na místě původní vodní tvrze ze 13. století. V honosné barokní letní sídlo se proměnil za výrazné přestavby ve 20. letech 18. století za hrabat Paarů. Současně byl ve francouzském stylu osazen bohatou sbírkou plastik i přilehlý park. Škoda jen, že z výtvorů tak významných umělců, jako byli například J. R. Donner nebo A. Jelínek, se do dneška zachovala pouze torza. Zámek dnes poskytuje útočiště veřejně přístupnému depozitáři Moravského zemského muzea s jedinečnými přírodovědnými sbírkami. Čeká na vás tajemný a pestrý svět zvířat ze všech koutů naší planety; zoologický depozitář totiž představuje nejstarší kolekce vycpanin ptáků, savců, ryb i obojživelníků ze sbírkového fondu oddělení, doplněné trofejemi z loveckých výprav do Afriky, Asie a Kanady a rovněž z nových přírůstků získaných během studijních sběrných cest v 80. a 90. letech 20. století.

www.mzm.cz/zamek-budisov/

Zámek Přibyslav 22

Kolem roku 1560 nechal Zachariáš z Hradce vybudovat renesanční zámek. Ten byl později upravován dle vkusu a potřeb dalších majitelů. V novodobých dějinách je zámek spojen s Centrem hasičského hnutí a návštěvníky provede historií požární ochrany. Expozice představuje způsoby hašení, rozvoj hasičských spolků od poloviny 19. století, vývoj hasičských stejnokrojů a ukázky historické i současné techniky.

Navštívit můžete také síň mezinárodní spolupráce zemí CTIF s hasičskými stejnokroji z různých zemí světa.

V parku přibyslavského zámku stojí jezdecká socha Jana Žižky od Bohumila Kafky, která připomíná skon husitského vojevůdce Jana Žižky z Trocnova při obléhání hradu Přibyslav

www.chh.cz

Zámek Pacov 23

Hrad v Pacově byl založen už ve 13. století. Podobu zámku dostal až o tři století později. Šlechtické sídlo se příchodem bosých karmelitánů na začátku 18. století načas proměnilo v klášter, který zrušil Josef II. Posledními majiteli se stává rodina vídeňského advokáta dr. Adolfa Weisse, za jejichž vlastnictví došlo roku 1884 k ubourání východního křídla, čímž zanikla původní čtyřkřídla dispozice zámku. Po druhé světové válce objekt do roku 1992 obsadila armáda. Celková obnova v první dekádě 21. století proměnila zámek na centrum regionálního společenského života. Kromě městského úřadu, knihovny a informačního centra tu sídlí také muzeum, které přibližuje historii Pacovska a dílo slavných rodáků – básníka Antonína Sovy a akademického malíře Jana Autengruberu.

www.zamekpacov.cz

Zámek Kněžice 24

Renesanční lovecký zámek postavili na místě starší tvrze koncem 16. století Valdštejnové. Za Collaltů, kteří zámek vlastnili až do roku 1945, byl nejprve upravován barokně a kolem roku 1800 klasicistně. Na počátku 21. století zámek koupila obec a zapo-

čala s jeho rekonstrukcí. Po ní do zámku přesídlilo vedení obce, obecní knihovna a veřejnosti byla zpřístupněna expozice s názvem Živá a neživá příroda okolí Kněžic.

www.muzeum.me.cz

Zámek Přiseka 25

Historie zámku sahá až do 15. století. Původní tvrz postavená Volfem Beránkem z Petrovce byla po Bílé hoře součástí brtnického panství. V roce 1623 ji získal italský rod Collaltů, který zůstal majitelem až do počátku 20. století, posléze byla využívána především k hospodářským účelům a postupně chátrala.

Od roku 2015 je zámek sídlem unikátního muzea autiček, které čítá největší sbírku modelů v republice. Majitel muzea jich dokázal shromáždit na deset tisíc. Jedná se z větší části o modely vyrobené na území Československa ve 20. století.

www.muzeumauticek.cz

Zámek Lesonice 26

Renesanční zámek, původně tvrz doložená již roku 1225, byla za Reichenbachů z Lesonic v první třetině 19. století zbourána a na jejím místě vyrostly dvě budovy nového klasicistního zámku. Od roku 2007 je majitelem zámku obec, která v něm otevřela Muzeum lidových kapel. Muzeum se věnuje historii ves-

nických kapel, zejména Kosmákově kapele, ale také historii Lesonic a místní selské rebelii v roce 1775. Navštívit muzeum je možné celoročně po předchozí telefonické domluvě na obecním úřadě.

www.lesonice.cz

Tvrz a Památník Bible kralické v Kralicích nad Oslavou 27

Gotická tvrz ze 2. poloviny 14. století byla později přestavěna na renesanční zámek. V letech 1578 až 1620 se zámek stal útočištěm tajné bratrské tiskárny. Právě zde byl vytištěn český překlad bible, který dnes známe jako Bibli kralickou. O významu Kralic svědčí i skutečnost, že se tady v roce 1626 zastavil Jan Ámos Komenský. Základy tvrze byly objeveny až při archeologickém průzkumu v letech 1956–1971.

Dnes je tvrz součástí Památníku Bible kralické, postaveného podle návrhu prof. architekta Bohuslava Fuchse, který kromě jiného prezentuje bohatý materiál pocházející z archeologického výzkumu tohoto historii prodchnutého místa.

www.mzm.cz/pamatnik-bible-kralicke

Hrad a zámek Polná ²⁸

Hrad povstal v polovině 12. století u křižovatky obchodních cest v blízkosti zemské hranice. Ačkoliv byl v průběhu dějin svědkem mnoha důležitých státních návštěv a rokování, od poloviny 18. století sloužil už pouze jako obydlí panských úředníků. Architektonický vývoj dobře dokládají dochované části hradní a novější zámecké části objektu. V roce 1922 koupil zpustlý zámek polenský továrník a mecenáš Václav Pojman, který jej věnoval Tělovýchovné jednotě So-

kol a Spolku polenského muzea. Dnes areál slouží kulturním a společenským potřebám a sídlí zde i městské muzeum. Raritou muzejní expozice je kupecký krám, jehož vybavení pochází z poloviny 19. století z obchodu polenské rodiny. Prohlídkové trasy dokumentují řemeslnou činnost ve městě, stavební vývoj hradu a naleznete zde i expozici hodin.

www.muzeum-polna.cz

Tvrz Kamenice u Jihlavy ²⁹

Tvrz od svého počátku patřila do majetku třebíčského benediktinského kláštera a po jeho zániku přešla společně s městečkem do rukou šlechtických majitelů. Stávající podobu získala v průběhu 16. století, kdy došlo k výrazným stavebním úpravám. Fasádu objektu pokrývá psaníčkové sgrafito a nad vstupním renesančním portálem se nacházejí tři erby šlechtických rodů – pánů ze Žerotína, Osovských z Doubravice a pá-

nů z Valdštejna. Zajímavým objevem bylo v roce 2009 nalezení nápisu tří mravně náboženských výroků na severním průčelí objektu. Dnes slouží tvrz potřebám muzea s expozicemi dokumentujícími historii obce, slavné rodáky a okolní přírodu. Muzeum je přístupné po předchozí domluvě.

www.kameniceujihlavy.cz

Zámek Žirovnice 30

První písemné zmínky datují gotický hrad do 13. století do doby pánů z Hradce. Největší stavební úpravy však doznal za Vencelíků z Vrchovišť, kdy byl v průběhu 15. století vyzdoben freskami. Vedle výmalby kaple a Rytířského sálu se zámek pyšní unikátní výmalbou v takzvané Zelené světnici, která je považována za ustálený typ světského interiéru pozdně gotického období. Poslední majitel Šternberk prodal zámek městu a prostory zatím sloužily jako kanceláře

správy panství a nájemní byty. Rozsáhlá rekonstrukce ve druhé polovině 20. století umožnila využití pro muzejní účely. Součástí širšího zámeckého areálu je také pivovar. Pivo se zde vařilo do roku 1865, dnes budova slouží expozičním účelům. Za dob Šternberků byl přistavěn velký špýchar, který dnes nabízí Expozici venkovských tradic a řemesel.

www.zirovnice.cz

Probouzející se KLENOTY

Zámek Červená Řečice 31

Ve 12. století se původní tvrz stala centrem rozsáhlého řečického panství v držení pražských biskupů. Ještě před husitskými válkami celý majetek proděm přechází do světských rukou. Období největšího rozmachu zažívá zámek v 16. století, kdy zde vládli Leskovci. Pozoruhodnou renesanční osobností byl Šebestián z Leskovce, jenž gotický hrad přebudoval na výstavní renesanční sídlo. Vrtkavá štěstěna po pobělohorských konfiskacích příchla zámek opět praž-

skému arcibiskupovi, v jehož vlastnictví zůstal až do roku 1948.

Osud chátrajícího zámku se nyní pokouší změnit soukromý vlastník, který v rámci rozsáhlé obnovy plánuje zámek v co největší míře zpřístupnit veřejnosti a proměnit jej v kulturně-společenské centrum. Z důvodu rekonstrukce je provoz zámku omezen.

www.cervenarecice.cz

Zámek Jemnice 32

Původně se jednalo o zeměpanský hrad založený patrně v první polovině 13. století. Dle některých zpráv zde měla pobývat královna Eliška Přemyslovna. K jejímu pobytu se váže každoroční městská slavnost Barchan, která se v Jemnici koná už od poloviny 14. století. O současnou podobu zámku se zasloužil Alfons Pallavicini, když na přání své manželky Gabriely, ovlivněné vídeňským Hofburgem, nechal zámek přestavět

podle plánů vídeňských architektů. Po válce byl zámek rodině zkonfiskován a až do roku 1992 jej využívala pro své potřeby armáda. Současným majitelem zámku je město Jemnice, které usiluje o jeho obnovu a důstojné využití. V letní sezoně lze v opravených prostorách navštívit tematické výstavy.

www.tic.jemnice.cz

Zámek Brtnice 33

Na místě původního gotického hradu vyrostl ve 30. letech 15. století renesanční zámek: reprezentativní sídlo rodu Valdštejnů. Renesanční arkády jsou skvostným dílem italského mistra. Po Bílé hoře získali jako konfiskát panství Collaltové, kteří jej vlastnili až do roku 1945. Za jejich držení byl vyzdoben takzvaný Sál vjezdů, ve kterém se nacházejí obrazy malíře Karla Františka Töppera zobrazující průběh císařských návštěv, jež

Collaltové na zámku přijímali. Kvůli vleklým soudním sporům o vlastnictví na konci 20. století zámek chátral. Významnou roli při záchraně sehrálo město Brtnice, které v nejisté době provádělo nevyhnutelnou údržbu. V současnosti je o vlastnictví zámku rozhodnuto a soukromý vlastník hodlá pokračovat v obnově areálu. Zámek je v sezoně přístupný veřejnosti.

www.brtnice.cz

Zámek Police 34

Zámek vznikl přestavbou původní tvrze ze 14. století. O největší rozvoj zámku a renesanční podobu se v 16. století zasloužil Jan Tavíkovský z Tavíkovíc. Za vlády Berchtoldů získaly interiéry zámku barokní výzdobu. Posledními majiteli byl starobylý rod Wraždů.

V roce 1945 došlo k zestátnění a areál byl postupně zdevastován. V současné době je vlastníkem obec Police, která se snaží o citlivou rekonstrukci a adekvátní využití památky. Návštěvník má možnost prohlédnout si zámek s dochovaným renesančním nádvořím, zámeckou kaplí a pětipatrovou věží. V roce 2018 bylo v prostorách zámku zpřístupněno Muzeum RAF, jehož cílem je zprostředkovat návštěvníkovi odkaz československých letců a vojáků, kteří za druhé světové války bojovali proti fašismu. V zámku našla místo i expozice, která se věnuje starým motocyklům.

www.obec-police.cz

Zámecké REZIDENCE

Chateau Herálec ³⁵

Zámek, nacházející se osm km východně od Humpolce, získal svoji romantickou podobu v průběhu 19. století, kdy byl neogoticky přestavěn hned v několika etapách. Projekt rozsáhlé rekonstrukce začal roku 2009, kdy zámek koupili současní majitelé. Jeho obnova patří k dobrým příkladům oživení a transfor-

mace památkově chráněného objektu. Zámek s přílehlým anglickým parkem se proměnil v nádherné místo, které je v současnosti využíváno jako příjemný hotel vysokého standardu s restaurací pro gurmány.

www.chateauheralec.com

Zámek Dukovany ³⁶

Původní starší stavba byla roku 1790 přestavěna brněnským stavebním mistrem Janem Amonem na zámeček pro hraběnku Marii Brigitu Canal-Malabaila, rozenou Chotkovou. V zámku se dnes nachází hotel a restaurace. S historií seznamuje krátká prohlídková

trasa, během které se návštěvníci podívají do šesti salonů a freskového sálu Pantheonu, využívaného i jako obřadní či koncertní síň.

www.zamekdukovany.cz

Zámek Valeč ³⁷

Na základech starší tvrze nechal Smil Osovský z Doubravice postavit renesanční zámek, což dokládá leptočet 1534 na kamenném portálu v patře. Nová kapitola dějin zámku začíná rekonstrukcí v roce 2011,

kdy se celý areál mění na wellness hotel a kulturní centrum. Majitel umožňuje návštěvníkům nahlédnout i do stylových dobově zařízených pokojů a salonků, knihovny a dalších historických prostor.

www.hotel-valec.cz

Zámek Štěpánov ³⁸

K výstavbě zámku na místě starší tvrze došlo zřejmě v polovině 18. století, kdy začal být Štěpánov opět samostatným statkem. O sto let později nový majitel František Siegmund zámek upravil podle projektu chrudimského městského stavitele Františka Schmorranze, autora několika zdařilých neogotických pře-

staveb. Poslední rozsáhlá rekonstrukce proběhla v letech 1997–2001. V současné době prostory zámku nabízejí prostorné apartmány a reprezentativní místnosti, jež jsou vhodné pro pořádání svateb, firemních akcí a dalších společenských událostí. Zámecký park, zahrada a okolní lesy vytvářejí oázu klidu.

www.zamekstepanov.cz

Zámek Úsobí ³⁹

Zásadní podobu dal zámku ve druhé polovině 18. století Jodok Göldin z Tiefenau. V té době vznikla také kaple, která prostupuje obě podlaží. Výrazný balkon na jónských sloupech je však až výsledkem novo-

barokní úpravy v 19. století. Zámek je využíván pro ubytovací účely, konají se zde koncerty, svatby, křtiny a další oslavy. Majitel také zájemcům umožňuje prohlídku areálu.

www.zamekusobi.cz

Zámek Radešín ⁴⁰

Původně se jednalo o hospodářský dvůr žďárského kláštera, který byl až do konce 16. století pronajímán za úplatu drobné šlechtě. Do dědičného držení jej za právní služby poskytované klášteru získal právník Samuel Radešínský. Ten původní středověkou tvrz přestavěl na reprezentativní renesanční sídlo. Počátkem 18. století, kdy se zámek vrátil zpět do vlastnictví kláštera, zahájil opat Vejmluva jeho přestavbu na opat-

skou rezidenci, tu z největší pravděpodobnosti realizoval architekt J. B. Santini. V současnosti je zámek sídlem Centra balonového létání, neboť velkorysý prostor areálu poskytuje možnost propojení startů a letů balonem se zázemím pro obslužný tým. Provozovány jsou vyhlídkové lety, konají se zde různé akce a k dispozici je také ubytování.

www.balonovyzamek.cz

Chateau Hostačov ⁴¹

V průběhu staletí na objektu původní tvrze stojící na úpatí Železných hor zanechaly svoji stopu snad všechny stavební slohy. Dnes je zámek příjemným klidným místem, které nabízí odpočinek od uspě-

chaného koloběhu moderní doby. K areálu náleží rozsáhlý lesopark se dvěma rybníky a nachází se zde největší český discgolf park.

www.chateau-hostacov.cz

Zámek Vilémov ⁴²

Vilémovský zámek stojí v místě zaniklého benediktinského kláštera, na jehož troskách vyrostla v 16. století nejprve tvrz, později adaptovaná na renesanční panský dům Beneše Benedikta z Nečtin. Zámek získal nynější vzhled v 18. století, kdy jej vlastnila italská rodina Caretto-Millesimo. Po vyměření rodu v roce 1852 přešel majetek do rukou baronů Reiských de Dubnic a jim byl také v restitucích v roce 1991 navrácen. V současnosti kompletně zrestaurovaný zámek poskytuje vedle příjemného ubytování také konferenční sály pro pořádání společenských akcí.

www.vilemovcastle.cz

Zámek Rozsochatec ⁴³

Tvrz zde stávala již v 16. století. V roce 1615 získali panství Bechyňové z Lažan, kteří tvrz v průběhu století přetvořili na barokní zámek. Po ničivém požáru musel být zcela opraven. Stalo se tak za nového majite-

le JUDr. Otty Mettala, který jej od Lažanských v roce 1892 zakoupil. V restituci se zámeček s velkostatkem vrátil rodině, která jej adaptovala na příjemný hotel vhodný pro odpočinek všech věkových kategorií.

www.zamekrozsochatec.cz

Zámek Třešť ⁴⁴

Předchůdcem dnešního zámku byla středověká tvrz, kterou však zcela pohltily následné přestavby. Dnešní podobu daly zámku stavební úpravy z roku 1860 pod vedením Ferdinanda a Leopolda ze Sternbachu.

Objekt ve vlastnictví Akademie věd ČR slouží jako hotel s restaurací a místo pro pořádání vědeckých seminářů a sympozií. Zámek je z důvodu rekonstrukce v období 11/2018–10/2020 uzavřen.

www.zamek-trest.cz

Duchovní PEVNOSTI

Kláster premonstrátů v Nové Říši

Kláster premonstrátů v Nové Říši ⁴⁵

Premonstrátský klášter založený Markvartem z Hrádku a jeho manželkou Vojslavou roku 1211 pro panny sv. Norberta – premonstrátky. Po skončení husitských válek, kdy ženské osazenstvo kláštera vymřelo, se klášter přeměnil na mužský. Svoji barokní podobu získal v průběhu 18. století, kdy hospodářsky i kulturně nejvíce prosperoval. Chodbou je klášter propojený s kostelem sv. Petra a Pavla z druhé poloviny 17. století s dochovanou výmalbou a hodnotným mobiliářem, jenž býval místem meditací známého básníka a zdejšího učitele Otokara Březiny. Vzácností kláštera je knihovna s více než 20 000 svazky. Její součástí

jsou i čtyři vzácné svazky herbáře z 18. století, které se staly inspirací pro novoříšskou keramiku. Pohnutým obdobím pro klášter byla léta 1942–1989, kdy byl nejprve obsazen jednotkami SS a změněn na sídlo Hitlerjugend a pak dlouhá léta sloužil jako vojenské skladiště. Premonstráti se do kláštera vraceli v roce 1991 a začínají s potřebnými opravami. Během letní sezony jsou hodnotné historické části kláštera přístupné návštěvníkům. V objektu kláštera je možné navštívit i Památník bratří Pavla a Antonína Vranických, hudebních skladatelů 18. století, přátel W. A. Mozarta, L. van Beethovena a J. Haydna.

www.klasternovarise.cz

Kláster premonstrátů v Želivě ⁴⁶

Kláster v údolí přezdívaném Údolí štěstí, při soutoku řek Želivky a Trnávky založil roku 1139 přemyslovský kníže Soběslav I. s manželkou Adlétou původně pro benediktiny, kteří přišli ze sázavského kláštera. Nedlouho poté je vystřídali premonstráti.

Bouřlivé období husitských válek je poznačené dobýváním a plněním kláštera. Za následného zabrání kláštera rodem Trčků z Lípy došlo k výstavbě dodnes dochovaného Trčkova hradu. Řeholní život byl v Želivě obnoven v roce 1622 a klášter se opět vrátil ke svým třem posláním – duchovnímu, kulturnímu a ekonomickému. Na přestavbě po dalším ničivém požáru v roce 1712 se podílel Jan Blažej Santini-Aichel. Neodmyslitelnou součástí areálu kláštera je kostel Narození Panny Marie se dvěma věžemi v průčelí. Sochy nad vstupním portálem z roku 1916 jsou dílem humpoleckého rodáka sochaře Čenka Vosmíka. Interiér chrámu nás ohromí znamenitou souhrou prostoru, zdobeného na klenbách výraznou štukovou kružbou s hrotitými oblouky, s bohatým mobiliářovým vybavením kostela.

V roce 1950 komunisté klášter zrušili a internovali sem 464 kněží a řeholníků z celé republiky, jejichž jména jsou od roku 2013 vepsána na klášterní zdi. Řeholní komunita obnovila svoji činnost v roce 1991. Dnes klášter nabízí nejen duchovní služby, ale také umožňuje prohlídky areálu, poskytuje ubytování a vaří vlastní pivo. Ojedinělým zážitkem je exkurze do pivovaru.

www.zeliv.eu

Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod ⁴⁷

Měšťanský dům – Havlíčkově náměstí 19

Pozdně gotický Havlíčkův dům původně zvaný Rolandovský po Tobiaši Rolandovi, který odtud musel v roce 1628 jako vyznavač nekatolické víry odejít do vyhnanství, vyniká nápadným nárožním arkýřem s věžičkou. Novogotické průčelí získal dům v roce 1870 po dvou rozsáhlých požárech. Nejznámější část historie domu se začala psát v roce 1832, kdy jej získal kupec Matěj Havlíček, otec Karla Havlíčka Borovského. Z tohoto domu, kde pobýval spolu s manželkou Julií a dcerou Zdenkou, byl novinář a politik K. H. Borovský deportovaný do Brixenu.

Dnes v domě sídlí Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod, které bylo založené v roce 1874 a patří k nejstarším muzeím v českých zemích. Ve čtyřech místnostech původního bytu je ve stálé expozici s názvem Karel Havlíček Borovský – život a odkaz prezentována řada osobních památek a dobových předmětů. Sbírkový fond muzea je ovšem bohatý i na jiné předměty zejména na sklo, archeologické nálezy, obrazy, plastiky, rukopisy a vzácné tisky. V muzeu se koná řada sezónních výstav.

www.muzeumhb.cz

Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě ⁴⁸

Měšťanský dům – Havlíčkově náměstí 18

Dům, zvaný Stará lékárna, je poprvé písemně zmiňován v roce 1581, kdy jej písař Jan Bydžovský koupil od Václava Chmelíka za 350 kop míšenských. Požáru, který v roce 1626 zachvátil město, však podlehl i tento dům a musel být nově vystavěn. Lékárnickou éru domu datujeme od roku 1755. Tehdy objekt zakoupil lékárník Jan Antonín Wetzl, jenž jej nákladně přestavěl a zřídil v něm lékárnu. Dalšími majiteli domu pak byli výlučně lékárníci, s čímž souvisí pojmenování Stará lékárna.

Při rekonstrukci v roce 1997, kdy byl dům zakoupen pro potřeby galerie, došlo k objevům četných gotických a renesančních architektonických prvků včetně fragmentů gotického sedlového portálu a lomeného oblouku ve 2. nadzemním podlaží.

V současné době je objekt sídlem Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě, která od svého vzniku v roce 1965, soustřeďuje pozornost na obrazy a sochy regionálních autorů. V síti českých galerií zaujímá specifické místo svým zaměřením na moderní českou knižní ilustraci, kresbu a grafiku vzniklou po roce 1918. Sbírkové soubory galerie obsahují na sedm tisíc uměleckých děl a veřejnosti se představují v pravidelně se obměňujících výstavách. V roce 2018 proběhla rozsáhlá rekonstrukce prostorů galerie.

www.galeriehb.cz

Muzeum Vysočiny Jihlava ⁴⁹

Dva architektonicky cenné domy na jihlavském náměstí ukrývají expozice Muzea Vysočiny Jihlava, založeného již v roce 1892.

Měšťanský dům – Masarykovo náměstí 57

Původně sladovnický dům koupil v roce 1630 soukenický cech a v pramenech je označován jako Dům mistrů. Budova obsahuje dochovanou soukenickou

cechovní síň s celodřevěným záklopovým stropem a dřevěným táflováním v plné výši stěn. S dvorním objektem je budova propojena arkádovou chodbou.

Měšťanský dům – Masarykovo náměstí 58

Dům, zásadně přestavěný v letech 1580–1590, je pro dochovanou vysokou síň z konce 16. století klenutou do hřebínků cenným dokladem jihlavské renesance. Letopočet uprostřed klenby prozrazuje, že v 18. století probíhala renovace.

vání na Českomoravské vrchovině s roztomilou skulavkou. Děti určitě ocení i stálou výstavu zaměřenou na faunu a floru Českomoravské vrchoviny. Upoutají však rovněž i další výstavy jako Krása středověké plastiky, Geologie Českomoravské vrchoviny nebo Lapidárium. Ve výstavních sálech muzea se střídají velmi oblíbené sezonní výstavy.

www.muzeum.ji.cz

Oblastní galerie Vysočiny Jihlava ⁵⁰

Galerie sídlí ve dvou renesančních domech v historickém centru Jihlavy a zaměřuje se na umění od 19. století do současnosti.

Měšťanský dům – Komenského 10

Dům vznikl spojením dvou sousedních domů až v roce 1864. Původní domy postavené na úzkých a dlouhých gotických parcelách v průběhu století podléhaly požárům a stavebním úpravám. Dokladem bohatství majitelů a jejich společenského významu v 16. století je dochovaný vstupní portál, obě dolní síně (tzv. mázhauzy), sklepy, a zejména horní patrová síň zaklenutá osmidílnou klenbou s dochovanou malířskou výzdobou v levé části domu. Vyobrazeno je zde osm postav

andělů hrajících na různé hudební nástroje. Počátkem šedesátých let minulého století byl dvojdům rekonstruován ke galerijním účelům.

Výstavy v galerijní budově na Komenského ulici představují především moderní a současné umění, sídlí tu také Galerie Alternativa a zvuková galerie IGLoo, která poskytuje unikátní prostor pro prezentaci umělců pracujících se zvukem.

Měšťanský dům – Masarykovo náměstí 24

Na místě původního gotického domu byl v 16. století vystavěn dvoupatrový dům, z nějž se do dnešních dnů dochoval kamenný vstupní portál, klenutá přízemní síň, takzvaný mázhauz a patrová síň ve druhém podlaží budovy. Hodnotná zrcadlová klenba pochází nejspíše z doby přelomu 18. a 19. století a její výskyt v městském prostředí je zcela ojedinělý. Rekonstrukce budovy byla dokončena v roce 1989 a ještě téhož

roku zde zahájila provoz Oblastní galerie Jihlava otevřením stálé expozice ze sbírek galerie.

Stálá expozice v obměnách představuje výběr z vlastních sbírek českého umění, je zde ale také prostor pro výstavy zaměřené na umění devatenáctého a první poloviny dvacátého století.

www.ogv.cz

Vysočina Tourism, příspěvková organizace

Na Stoupách 144/3
586 01 Jihlava, Česká republika

e-mail: info@vysocinatourism.cz

www.vysocinatourism.cz

www.vysocina.eu

Facebook: [@regionvysocina](https://www.facebook.com/regionvysocina)

Instagram: [@regionvysocina](https://www.instagram.com/regionvysocina)

Hrady, zámky a historické objekty na Vysočině

Vydal: Vysočina Tourism, p. o.

Fotografie: Vladimír Kunc, P. Janoušek, Ivo Svoboda, archiv města Police, archiv Informačního centra Pacov, archiv Chateau Hostačov, archiv zámku Dukovany, archiv Vysočina Tourism.

Grafické zpracování: Astron print, s.r.o.

Náklad: 3 000 ks

Rok vydání: 2018

Neprodejně

Kraj **Vysočina**

ZŘÍZOVATEL
ORGANIZACE